

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

14.05.2020 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

19 минути

✓ Под 1% от фирмите са се възползвали от мярката 60/40

„0.97% от фирмите, които могат да се възползват от мярката 60 на 40, са го направили към днешна дата. Платени са 12 млн. лв. от общ бюджет 1 млрд. Ако говорим за обхват на хора, това са под 2%“. Това заяви председателят на АИКБ Васил Велев в студиото на "Здравей, България".

По думите му прекратените трудови договори само за един месец са 176 000. "От тях, като извадим новоназначените, остават 106 000 души, които са загубили работата си за един месец", посочи Велев.

„За съжаление, при тази ситуация, безработните ще бъдат много повече. Ако не се промени мярката, ние няма да се изненадаме, ако те достигнат и 500 000 или над 10% безработица. Това сочат и различните социологически проучвания. Според "Алфа Рисърч" най-неодобряваната мярка е именно 60 на 40“, категоричен бе той.

Велев подчерта, че подкрепата на държавата не следва да е на 100%, но въпросът е каква е реалната помощ и колко е достъпна тя. „От мярката 60 на 40 се възползват такива фирми, които нямат нужда от нея“, смята председателят на АИКБ.

„Бизнесът прави уйдурми, за да се напасне на схемата – работи се например официално на половин ден, но всъщност е на цял и не се прилагат правилата, както трябва. Ние караме хората да ги нарушават, вместо правилата да се направят такива, каквито са в цял свят. Няма държава, в която неработещ човек да получава 100% доход“, каза той.

Председателят на АИКБ настоя мярката 60 на 40 да стане 60 на 0, и то до края на годината. „Не е същото като да отидеш на трудовата борса – 60 на 0 може да влезе в действие например за компания, която по принцип работи на цял ден, но сега, заради коронавируса, е на половин ден, а не е изцяло затворила“, посочи Велев.

„Всички работодатели са категорични, че мярката трябва да се коригира. От Стопанската камара са абсолютно категорични за 60 на 0. Ние също сме за 60 на 0. От КРИБ са за 60 на 15 - те искат да има и самоучастие на предприятието“, каза още той. И допълни: „Към момента мярката има малък обхват и води до увеличаване на безработицата“.

Важни обществено-икономически и политически теми

БНР

✓ Пленарно заседание на НС, първа точка - предложение за Covid-комисия

Парламентът възобновява своите редовни заседания. Днес и утре депутатите ще работят в пленарната зала, а в петък е предвиден и парламентарен контрол.

Първа точка за днешното пленарно заседание е обсъждане на предложението на БСП за създаване на временна комисия за контрол на разходите на публични средства, свързани с преодоляването на последствията от разпространението на Covid-19.

Още преди седмица от БСП заявиха, че искат пълна прозрачност как се харчат парите за борбата с коронавируса. Затова лидерът на социалистите обяви, че внася искане за анкетна комисия.

БСП настоява парламентът да провери съответствието на разходите с целите, условията и критериите, установени за отделните антикризисни мерки и предложи:

"Да се оглавява от опозицията и да дава отчет пред обществото веднъж месечно за извършена работа - изслушани министри, дадена информация. Накрая на работата се изготвя обобщен доклад.."

Защо БСП настоява неин депутат да бъде председател на временната комисия:

"Мисля, че е ясно кой е опозицията в този парламент. Освен това е демократична европейска практика - председателството на такива комисии се дава на опозиционната партия“, каза Корнелия Нинова.

Депутатите ще обсъдят на първо четене и предложението за промяна на Закона за управление на отпадъците, внесен от управляващите. Законопроектът има за цел да осведомява обществото за всички дейности, свързани с отпадъците и да осигури пълна прозрачност на информацията за издавани нотификации за превоз на отпадъци от, за и през България.

Изрично ще се заложи в законодателството, регистърът да бъде публичен и да бъде наличен на страниците на компетентния орган по околна среда.

Депутатите ще гласуват и доклада за свършеното от временната анкетна комисия за проучване на всички и факти и обстоятелства по повод изнесени в европейски и български медии твърдения за скандална подкупна схема за придобиване на българско гражданско от чужди граждани.

Важна законодателна промяна е отпадането възможността за придобиване на българско гражданство на основание вложения в държавни ценни книжа.

✓ Извънредна епидемична обстановка е в сила от днес

След края на извънредното положение, с решение на правителството, от днес до 14 юни е в сила извънредна епидемична обстановка. Тя беше обявена [снощи от министъра на здравеопазването Кирил Ананиев](#). Досегашните забрани за различни дейности се запазват, но се разрешават трансплантациите и разходките в парковете и градските градини на хора от всички възрасти.

Мерките ще се обсъждат всекидневно и във всеки момент може да бъдат разхлабени. Ако обаче има няколко последователни денонощия с над 100 души новозаразени, мерките ще бъдат затегнати отново.

Четири са заповедите на здравния министър, в които са уредени разрешените и забранени дейности по време на извънредната епидемична обстановка в страна, обясни министър Кирил Ананиев.

„Всичко това, което е разрешено в момента да функционира, продължава да функционира и занаят. Всичко онова, което е забранено на този етап – училищата, моловете и т.н., няма да функционира“, каза Ананиев на брифинг снощи.

Запазва се карантината при влизане в България.

„След като гражданин на друга държава или българин, който се връща от друга държава, влезе в страната, има 14 дни карантинен срок“, каза Ананиев.

Остава препоръката за организиране на работа от къщи, ако това е възможно, особено за по-възрастните служители.

„Поне ние сме въвели, това също е препоръка, не можем да задължим, но сме въвели тази мярка – който е над 60 години да работи от къщи“, каза министърът.

Работи се по алгоритъм, по който да се отворят детските градини и яслите, но първо ще се направи анкета сред родителите. По първоначални данни около 45% от тях не възнамеряват да пуснат децата си.

И още ограничения остават в сила - не се позволяват организирани събирания на повече от 10 души, с изключение на посочените от министъра футболни срещи, тренировките на олимпийски състезатели, както и за масов спорт на до 12 души на открито и без публика. Остават забранени и свижданията в болниците.

✓ Десет търговски банки заявиха участие в програмата за портфейлни гаранции

10 търговски банки заявиха участие в програмата за портфейлни гаранции в подкрепа на микро, малките и средните предприятия у нас, съобщиха от Българската банка за развитие. Гаранционната програма, която е част от правителствените антикризисни мерки, е с бюджет от 500 млн. лв

В нея могат да бъдат включени компании от всички сектори, като се очаква от мярката да се възползват предимно фирми от най-засегнатите области. Предстои да бъдат подписани споразумения.

За да кандидатстват за кредит фирмите, е достатъчно да отговорят на едно от следните условия: спад на оборота през първото тримесечие на 2020 г. спрямо същия период на 2019 г.; неполучени вземания от клиенти; неразплатени суми към доставчици след 1 март т.г.; отменени договори за износ и прекратени доставки от внос от началото на годината; затворени производствени съоръжения и офиси, и намаления на броя на заетите лица.

Крайният срок за кандидатстване по мярката за малките и средните предприятия е до 23 декември 2020 г. Кредитите, които търговските банки ще отпускат, са с максимален размер от 300 000 лв., като ББР ще покрива до 80% от тях. Банките сами ще определят минималния и максималния срок на погасяване, а гратисният период за новоотпуснатите заеми ще е до 3 години.

Желание да отпускат безлихвени кредити за гражданите по гарантирана от правителството програма заявиха 12 банки, но засега само шест са подписали споразумения.

✓ Слив на промишленото производство в ЕС през март с над 10%, а България с близо 5%

През март 2020 г. индустриалното производство в еврозоната и в целия ЕС отбеляза рекорден спад от над 10%, тъй като мерките за ограничаване на коронавирусна инфекция засегнаха много силно бизнес и потребителската активност в единния блок, показват данни на Евростат, като в същото време спадът в България беше двойно по-малък.

Производството в рамките на еврозоната се срива през март с 11,3% спрямо февруари, когато се понижи с 0,1 на сто. Това е най-големият производствен спад от 1991 година, от когато датират този тип данни на официалната европейска статистика.

В рамките на еврозоната най-драматичен срив с 26,3% отбеляза производството на дълготрайни потребителски стоки като автомобили, перални машини и телевизори, докато средствата за производство се понижиха с 15,9%, на междинни производствени стоки с 11,0%, а на стоки с недълготрайна употреба - с 1,6%. Енергийното производство пък се понижи през март с 4 на сто.

Спрямо година по-рано производството в еврозоната се срива през март с 12,9% след понижение с 2,2% през февруари. Производството на годишна база в региона на единната валута нарасна за последно през далечния ноември 2018-а година.

Германия, която е голям износител на средства за производство и на дълготрайните потребителски стоки, отчете спад на индустриалното си производство през март с 11,2% на месечна и с 14,2% на годишна база. В Италия промишленото производство се срива на месечна база с цели 28,4%, а на годишна база с 29,3 на сто, след като през март страната беше най-силно засегната от коронавирусната пандемия.

Евростат представи аналогични много слаби данни за индустриалното производство през март и за целия ЕС, включително и за България, въпреки че производственият спад в нашата страна беше двойно по-сдържан, отколкото в рамките на съюза.

Производството в ЕС-27 (изключвайки Великобритания) се сви през март с 10,4% след стагнация през февруари, като на годишна база индустриалното производство спадна с 11,8% след понижението с 1,6% месец по-рано.

Според данните на Евростат индустриалното производство в България се понижи през март с 5,1% спрямо февруари, когато нарасна с 0,8%.

На годишна база промишленото производство в България пък се сви през март с 6,9% след стагнация през февруари. По този начин производството в нашата страна не успява да отчете растеж за пети пореден месец, след като за последно нарасна през октомври 2019 година.

✓ Спад на българския износ и внос през март заради коронавирусната пандемия

Графика на българския ежемесечен износ спрямо година по-рано. Общият износ на стоки от България към страните от Европейския съюз и към трети страни се понижи рязко през март с близо 9%, като в същото време и вносите спадна с над 6%, показват предварителни данни на Националния статистически институт (НСИ), които потвърждават негативното въздействие на коронавирусната пандемия и върху международната търговия на нашата държава.

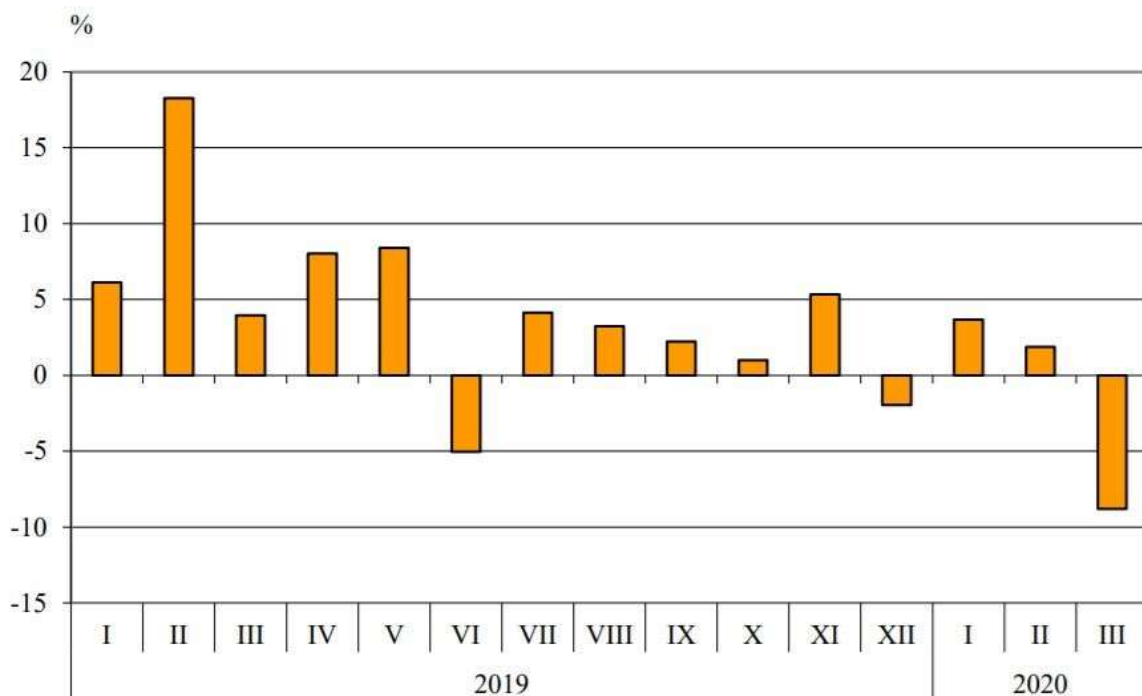
През март общият български износ намалява на годишна база с 8,8% до 4,3847 млрд. лева, докато вносите се понижават с 6,3% до 5,0215 млрд. лева. Общото външнотърговско салдо през март е отрицателно и в размер на 636,8 млн. лева спрямо дефицит за 553,1 млн. лева през март 2019-а година.

За първото тримесечие на настоящата година общият износ на България намалява с 1,1% до 14,0626 млрд. лева спрямо същия период на 2019 г., като вносите в нашата страна също се свиват с 1,1% до 15,524 млрд. лева, а общото външнотърговско салдо от началото на годината е на дефицит от 1,4614 млрд. лева спрямо дефицит за 1,4779 млрд. лева година по-рано.

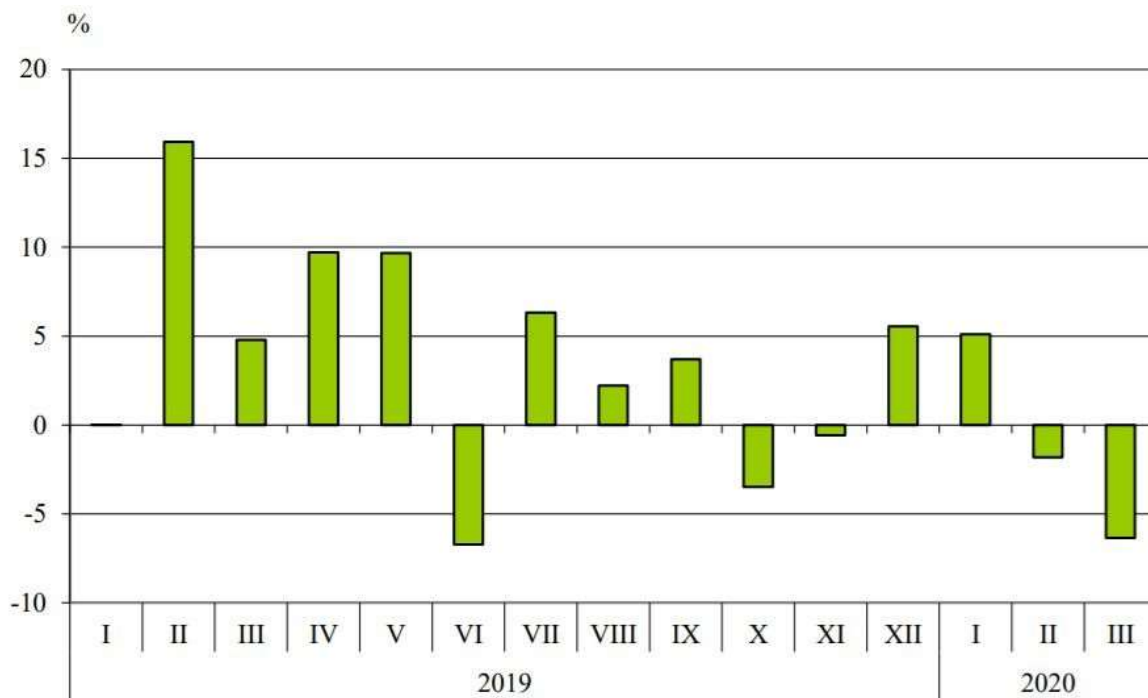
Износът на стоки от България в посока страните от ЕС се свива през март с цели 9,3% спрямо година по-рано до 2,8751 млрд. лева, а към трети страни се понижават с 8,0% до 1,5096 млрд. лева, докато вносите от Европейския съюз се понижават с 8,8% до 3,2062 млрд. лева, а от трети страни намаляват с 1,7% до 1,8153 млрд. лева.

За първото тримесечие износът в посока ЕС се понижават с 0,3% до 9,2527 млрд. лева спрямо същия период на 2019 г., а към трети страни - с 2,7% до 4,8099 млрд. лева. В същото време вносите в България през първите три месеца на годината от ЕС спадат с 1,2% до 9,5007 млрд. лева, а от трети страни се свиват с 1,1% до 6,0233 млрд. лева.

Днешните предварителни данни на НСИ показват ясно както пандемията от коронавирус и свързаните с нея въведени ограничения в Европа света се отразяват негативно на българския внос и износ през март. Данните за април вероятно ще бъдат още по-слаби, тъй като тогава бяха в сила и най-строгите карантинни мерки в глобален план, преди да започне тяхното постепенно разхлабване през месец май.

Графика на българския ежемесечен износ спрямо година по-рано

Графика на българския ежемесечен внос спрямо година по-рано

✓ Седемте сме в класацията на ЕК за зелени градове

София се класира на седмо място от 18 града в конкурса на Европейската комисия за "зелени" градове, съобщи от Столичната община.

Българската столица печели първо място в категориите "Качество на въздуха" и "Интегрирано управление" и предни позиции и в индикаторите "Адаптация към промените в климата" (трето място), "Смекчаване на промените в климата" (четвърто място) и "Енергетика" (четвърто място).

Главите "Отпадъци" и "Зелен растеж и екоинновации" са получили добри оценки, съответно шесто и седмо място сред участниците.

Журието, съставено от международни експерти и учени, препоръчва надграждане на вече постигнатото в София в сферата "Градска мобилност", както и усиlena работа по темите "Биоразнообразие", "Устойчиво земеползване", "Води" и "Шум". Надпреварата е създадена през 2006 г. Нейната цел е да окуражи усилията на местните власти да постигнат баланс между социално-икономическото развитие и опазването на околната среда.

Градовете финалисти в конкурса са Дижон, Гренобъл, Торино и Талин. Победителят ще бъде избран тази есен след представяне на визията за развитие на всеки град. В общо класиране София заема седмо място от 18-те кандидата.

✓ Европарламентът няма да одобри следващия дългосрочен бюджет на ЕС без нови източници на финансиране

Европейският парламент няма да даде зелена светлина за следващия дългосрочен бюджет на Европейския съюз, ако правителствата на страните членки не се съгласят да предоставят 7-годишен план за разходи, включващ нови целеви източници на приходи от данъци, показва проект на резолюция на европарламента, съобщава Ройтерс.

Съгласието на парламента е необходимо за дългосрочния бюджет на 27-членния блок, който трябва да влезе в сила от 2021 г. и да се равнява на около 1% от икономиката на ЕС, или 140 милиарда евро годишно.

Бюджетът ЕС финансира политиките за изравняване на жизнения стандарт в целия блок, селскостопанската политика на ЕС, инвестициите в изследвания, развитие и образование, преобразуването към устойчиво производство и потребление на енергия, както и прогнозирането на различни разработки и програми за помощ на съюза в глобален план.

Според информацията на Ройтерс законодателите на ЕС ще гласуват резолюцията в петък след дебат по-късно днес с председателят на Европейския съвет Шарл Мишел и с ръководителят на Европейската комисия Урсула фон дер Лайен.

✓ Фед: Икономиката на САЩ може да се сблъска с "продължителен период" на слаб растеж

Федералният резерв не обмисля въвеждане на отрицателни лихвени ставки

Председателят на Федералния резерв Джером Пауъл заяви в сряда, че Съединените щати могат да се окажат изправени преди "продължителен период" на слаб икономически растеж и стагниращи доходи, като в същото време отново обеща Фед да използва по-голяма част от властта си, ако е необходимо.

Той обаче подчерта, че Фед не обмисля въвеждане на отрицателни лихвени ставки.

Говорейки на онлайн конференция (уебкаст), чийто домакин е Институтът за международна икономика на Петерсън, Джером Пауъл отбеляза, че икономическите перспективи са "едновременно много несигурни и са подложени на значителни рискове в посока надолу" с оглед на настоящата коронавирусна криза.

Той подчерта, че пандемията Covid-19 причини икономически спад "без прецедент в съвременната история", като го определи като най-лошата от всяка една рецесия след Втората световна война.

Председателят на Фед отбеляза, че банката вече е предприела "безпрецедентни" действия за осигуряване на облекчение и стабилност, но предупреди, че може би се необходими "допълнителни мерки", както от страна на централната банка, така и на правителството на САЩ, за да се избегнат дългосрочните икономически щети.

Отговорът на САЩ на кризата Covid-19 към днешна дата "беше особено бърз и силен", посочи той, но добави: "Възстановяването обаче може да отнеме известно време, за да набере инерция и ще бъде продиктувано от напредъка в борбата с пандемията от коронавирус".

Колкото по-дълго продължават да съществуват тези рискове за здравето, отбеляза Пауъл, толкова по-вероятно е бизнесът да не издържи и домакинствата да бъдат обвързани със падащи доходи, като най-силен ще е спадът при тези, които най-малко могат да се справят. Според него неотдавнашно проучване на Фед оцени, че при 40% от домакинствата с по-малко от 40 000 долара доходи има някой, който вече е загубил работата си от февруари насам.

"Най-лошият сценарий оставя икономиката, затънала в продължителен период на нисък производствен растеж и стагниращи доходи ... Допълнителната фискална подкрепа може да бъде скъпа, но ще си струва, ако помогне да се избегнат дългосрочните икономически щети и за по-силно възстановяване", посочи шефът на Фед, отправяйки по този начин директен призив към Конгреса да приеме допълнителни спасителни пакети към вече отделните 3 трлн. долара под формата на различни икономически облекчения по време на борбата с пандемията.

Камарата на представителите на САЩ обяви снощи, че се обмислят допълнителни реакции на кризата, но републикански законодатели и длъжностни лица от Белия дом заявиха, че искат да преценят как действат досегашните спасителни финансов мерки, преди да решат какво да се направи.

Джером Пауъл също така даде ясно да се разбере, че Федералният резерв не обмисля въвеждането на отрицателни лихви.

Той настоя, че сегашните инструментариум на Фед, който включва покупка на активи и нулеви лихвени ставки "работи" и няма нужда от отрицателни лихви. Той настоя, че банката няма да обмисля лихви под нулата, въпреки факта, че "има фенове" на подобна политика.

Пауъл вероятно се позовава на президента на САЩ Доналд Тръмп, който настоя по-рано тази седмица централната банка да въведе отрицателни лихви.

[В. Монитор](#)

✓ България също иска увеличение на бюджета на хоризонталната мярка COVID-19 с повече от 1 %

България също иска увеличение на бюджета на хоризонталната мярка COVID-19 с повече от 1%, като подкрепя предложението на други страни-членки. Това заяви министърът на земеделието, храните и горите Десислава Танева по време на видеоконференцна среща на министрите на земеделието на ЕК, която се проведе в сряда.

Тя допълни, че чрез извънредната мярка страната ни може да подкрепи най-пострадалите в земеделския сектор след приключване на реколтната година и анализ. „Поради тази причина нашето огромно очакване е бързото приключване на процедурата за промяна на регламента и възможността да програмираме мярка COVID-19“, изтъкна българският министър. Тя подчерта, че към момента в България се прилагат мерки за стимулиране на преработвателните предприятия за изкупуване на вече реколтиращата се земеделска продукция. Министър Танева поясни, че страната ни е готова да предложи два обективни критерия за програмирането на мярка COVID-19.

Десислава Танева благодари на ЕК за всички предприети мерки и бързи действия, включително и за успешното приключване и одобрение на шестата нотификация на Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г. По думите ѝ, всяка страна-членка има едни и същи проблеми, но различни възможности за тяхното решаване. „Очакваме ефект от всички предприети мерки, които да доведат до обща подкрепа на земеделските стопани, за да преодолеят кризата“, каза още тя.

Българският министър заяви също, че България подкрепя предложението и за допълнителна подкрепа в секторите „Животновъдство“ и „Мляко“. Тя предложи допълнителни мерки за подкрепа директно на производители в сектор „Плодове и зеленчуци“. Министърът подчерта, че в лозаро-винарския сектор също имаме намерения и готовност да предоставим средства на гроздопроизводителите и ще настояваме за предложението си да бъде програмирана подобна мярка на Covid-19 и в тази Програма.

По отношение на сектор „Рибарство и аквакултури“, който също е сред засегнатите от пандемията, министър Танева изказа благодарност към ЕК относно предложението на България да се подпомогнат операторите в сектора. „Съгласно действащите в момента правила в България остава изключен дребномащабният крайбрежен риболов. Условието за 120 дни риболов през последните две години ограничава таргета на подкрепа. Това е и причината страната ни да поиска да няма подобно ограничение, за да можем да подкрепим и още засегнати от кризата“ каза още Десислава Танева.

✓ Андрей Новаков: Пакетът „Мобилност“ трябва да се напасне към шофьорите

Не просто се борим да променим пакета "Мобилност", но се борим да го променим така, че законът да се напасне към шофьорите. А той ще се напасне, когато отпадне текстът шофьорите да се връщат на всеки осем седмици в страната, в която е регистриран камионът. Това каза в предаването "Плюс-минус" по Нова телевизия евродепутатът от ГЕРБ/ЕНП и член на транспортната комисия към Европейския парламент Андрей Новаков.

Поводът са внесените поправки в пакета "Мобилност". Според него е шизофренично с едната ръка да чертаеш зелени коридори, а в същото време да казваш - на всеки осем седмици ще се връщаш с празен камион вместо да караш стоки за някой друг. Ползите за която и да е друга държава, която подкрепя този пакет, са повече политически, отколкото икономически, заяви Новаков.

Според него шансовете ни да се преборим с пакета са по-високи, отколкото преди една година. Ако в най-лошия вариант не успеем да съберем мнозинство, се преборихме преходният период, в който той няма да е прилага, да е 18 месеца. В този период България ще го даде на Европейския съд, каза евродепутатът.

✓ 8.5 млрд. лв. данъци събра хазната до март, постъпленията от налози намаляват

Данъчните постъпления в бюджета, в т.ч. приходите от осигурителни вноски, се равняват на 8.5 млрд. лв. към края на март 2020 г. Това са 23% от планираните за годината данъчни приходи, сочи отчетът на финансовия министър Владислав Горанов за изпълнението на държавния бюджет, приет на Министерски съвет.

В доклада става ясно, че се наблюдава спад от 153.6 млн. лв. в данъчните и неданъчните приходи. От друга страна, постъпленията от помощи и дарения растат с 272.6 млн. лв. на годишна база.

Приходите от преки данъци са в размер на 1.3 млрд. лв. (18.2% от предвидените за годината). Заради удължените данъчни срокове по Закона за корпоративно подоходно облагане (ЗКПО) обаче е налице спад на приходите от корпоративни данъци.

Приходите от косвени данъци са 4.3 млрд. лв. (24.4% от планираното). Постъпленията от ДДС са в размер на 2.9 млрд. лв. (25.1 на сто от планираното). Очакванията са влошените износ, внос, потребление и завишена цена на петрола да окажат негативно влияние върху приходите от данъка през следващите месеци. Приходите от акцизи са 1.3 млрд. лв. (23,2 % от разчетените за годината).

При акцизите се очаква кризата с COVID-19 да се отрази главно върху потреблението на горива и алкохолни напитки, което ще повлияе и на постъпленията в следващите отчетни периоди. Постъпленията от мита са 54.6 млн. лв. (23 % от годишните разчети). Постъпленията от други данъци (вкл. имуществени и др. данъци по ЗКПО) са в размер на 294.7 млн. лв. или 24 % изпълнение на годишните разчети. Неданъчните приходи са в размер на 1.5 млрд. лв.

Общо приходите, помощите и даренията по консолидирана фискална програма (КФП) към март 2020 г. са в размер на 10.9 млрд. лв. или 23,4 % от годишните разчети. На годишна база е налице ръст от 119 млн. лв. Приходите от социални и здравноосигурителни вноски са 2.6 млрд. лв.

Постъпленията от помощи и дарения са в размер на 834,4 млн. лв.

Към март бюджетното салдо продължава да е положително, като се равнява на 1.4 млрд. лв. Превишението на приходите над разходите е с малко над 1 млрд. лв. При европейските средства това превишение е 366.8 млн. лв. Фискалният резерв на страна пази 10.3 млрд. лв., от които 9.9 млрд. лв. депозити на фискалния резерв в БНБ и банки и 400 млн. лв. вземания от фондовете на Европейския съюз за сертифицирани разходи, аванси и други. От финансовото министерство посочват, че върху параметрите по изпълнението на бюджета негативните ефекти в приходите, породени от мерките за борба с пандемията, ще се отразят с известно закъснение.

Разходите по КФП (вкл. вноската на Република България в бюджета на ЕС) са 9.5 млрд. лв. (20.4 % от годишните разчети). Прямо март 2019 г. е налице ръст, който експертите от ведомството на Владислав Горанов обясняват с по-високия размер на социалните плащания (базов ефект от увеличението на пенсиите от юли 2019 г.), както и по-високия размер на разходите за издръжка, разходите за персонал, капиталовите разходи и други. Финансирани са и разходи, свързани със системата на здравеопазването. Това са отделени средства за осигуряване на защитни облекла, дезинфектанти, медицински консумативи и други за медиците. Нелихвените разходи са в размер на 8.8 млрд. лв. (19.9 % от годишните разчети). Текущите нелихвени разходи към март 2020 г. са в размер на 8.2 млрд. лв., капиталовите разходи (вкл. нетния прираст на държавния резерв) възлизат на 569,1 млн. лв.

Предоставените текущи и капиталови трансфери за чужбина са в размер на 7,7 млн. лв. Лихвените плащания са в размер на 319,8 млн. лв.. Частта от вноската на Република България в бюджета на ЕС възлиза на 373,6 млн. лв.

Investor.bg

✓ Министерството на туризма предлага хотелите да обособят помещения за карантина

Проектът от правила на министерството, свързани с хотелите и ресторантите, забранява самообслужването и прекия контакт на клиентите с храната

Министерството на туризма публикува на интернет страницата си проект за подробни указания за функциониране на местата за настаняване и заведения за хранене и развлечения след отмяна на извънредното положение в България. Въпросните указания са утвърдени от министъра на туризма Николина Ангелкова и одобрени от Министерството на здравеопазването.

Мерките, предложени в текста, са свързани с дейността на местата за настаняване и заведенията за хранене и развлечения, прилежащи към тях или самостоятелни, които имат открити площи (тераси, градини и др. такива пространства). Като се има предвид, че туристическите обекти са различни по своето териториално местоположение, предназначение, функции, дизайн, експлоатация и управление, адаптациите следва да се правят индивидуално, но така, че да съответстват на този документ.

Сред общите правила се посочва, че ще се спазва физическа дистанция от минимум 1,5 м между хората. Трябва да се поставят дозатори с дезинфектанти, достъпни за гостите и служителите в различните помещения и по-специално на входовете, в зоната на рецепцията, на входа на асансьорите, на входа на откритите площи за хранене и развлечения и в преддверието към санитарните възли, зоната с открит басейн и т.н.

В лоби пространствата местата за сядане трябва да са на най-малко 1,5 м едно от друго. Групиране на гостите във фоайето не се допуска. Те ще трябва да спазват дистанция при регистриране или напускане на обекта. Ползването на асансьорите се ограничава до минимален брой лица.

Изхранването на посетителите ще се осъществява само в откритите части на ресторантите в хотела или на заведенията за хранене и развлечения. Допустимо е ползване на бюфет, но само ако храната е подредена зад прозрачна преграда и предоставянето ѝ се осъществява от служител с маска и ръкавици. Не се разрешава самообслужване и пряк контакт на гостите с храната.

Разполагането на масите с места на открито ще става по начин, осигуряващ разстояние не по-малко от 1.5 м между тях и за не повече от 4 лица на маса.

Според указанията е разрешено ползването на басейни като самостоятелни обекти, без прилежащи други съоръжение за СПА процедури и развлечения. Персоналът, обслужващ басейна, съблюдава спазването на правилата за безопасност и физическа дистанция между посетителите и осигурява стационарен дезинфекционен дозатор в зоната около басейна.

В балнео-, СПА и другите аналогични центрове, прилежащи към местата за настаняване или самостоятелните, ще работят само басейните, включително и с минерална вода, при стриктно спазване на санитарно-хигиенните норми. Възможност за пълно функциониране на тези обекти ще има след промяна на заповедта на министъра на здравеопазването според епидемичната обстановка.

Проектът ще помогне на бизнеса да се подготви максимално бързо за летния сезон и за отваряне на туристическите обекти след извънредното положение у нас. Съдържанието е разделено на две основни части – мерки за изпълнение от персонала и мерки за спазване от страна на туристите. Детайлно са описани базовите функции, оборудването и обслужването на рецепциите, лоби зоните, стаите за гости и за персонал, местата за хранене, за спорт, за развлечения, конферентните зали и пр.

Специален акцент е поставен върху дезинфекционните мероприятия в туристическите обекти, както и на техническата поддръжка и свързаното с нея обслужване.

Местата за настаняване трябва да разполагат с помещение за изолация при необходимост, като се посочва, че не се карантинират обектите. Указанията ще подлежат на развитие според промяната на антипандемичните мерки и други обстоятелства, свързани с разпространението на COVID-19 в страната.

Целите на документа са повишаване безопасността и опазване здравето на служителите в туризма, минимизиране риска от заразяване на потребителите на туристически услуги и други външни лица (включително доставчици), спазване на физическото дистанциране и намаляване на контактите в тези обекти, както и координиране на действията поради епидемичната ситуация.

✓ Депозитните сметки на домакинствата до 1000 лева намаляха с 3,2% в края на март

За една година спестяванията в банките се увеличават с 8,2% до 81,934 млрд. лева, а изтеглените заеми със 7,2% до 59,537 млрд. лева, показват данните на БНБ

Спестяванията в българската банкова система към 31 март са 81,934 млрд. лева, показват предварителните данни на Българската народна банка. На годишна база депозитите нарастват с 8,2%, а кредитите – 7,2%. В края на първото тримесечие на тази година изтеглените от банките заеми възлизат на 59,537 млрд. лева.

По-малко спестовни влогове

В края на март броят на депозитите намалява на тримесечна база с 1,6%, а размерът им – с 0,2%, отчете централната банка.

Депозитните сметки в края на март са 10,042 милиона броя и отбелязват годишен спад от 1,7%. За тяхното намаляване влияние вероятно оказва извънредното положение заради коронавируса.

Докато при фирмите най-голям тримесечен спад има при влогове, направени над 40 хиляди до 50 хиляди лева – 5,8%, при домакинствата с 3,2% са по-малко депозитите от 1000 лева.

Намалява броя на депозитните сметки

Фирмите държат спестяванията си в 586 хиляди броя сметки, което е годишен спад от 1,7%. В края на първото тримесечие на тази година размерът на тези депозити е 25,814 млрд. лева като на годишна база нараства с 10,5% при 14,3% годишно повишение в края на предходното тримесечие.

Домакинствата и фирмите, които ги обслужват, разполагат с 9,456 млн. депозитни сметки, чийто брой намалява на годишна база с 1,7% при годишно понижение от 1,5% в края на декември 2019 година.

Размерът на тези депозити към 31 март е 56,121 млрд. лева, като нараства със 7,2% на годишна база при 8% годишен ръст в края на декември 2019 година. На месечна база броят на тези влогове намалява с 1,6%, а размерът им се увеличава с 0,9%.

Кредитиране

Кредитирането в България запазва тенденцията от последните месеци и продължава да расте и през първото тримесечие на миналата година. При домакинствата традиционно увеличението е по-голямо в сравнение с ръста при фирмите.

Общият размер на заемите за бизнеса и домакинствата в края на март е 59,537 млрд. лева, като той се повишава със 7,2% на годишна основа в сравнение със 7,5% годишно увеличение на месечна база.

В сравнение с края на декември, фирмите са взели най-много заеми в диапазона от 50 хиляди до 100 хиляди лева, като на тримесечна база ръстът е най-голям - 4,2%. При домакинствата това са заемите над 1 млн. лева, които са се увеличили за три месеца с 5,2%.

Размерът на кредитите за бизнеса е 35,176 млрд. лева, което представлява нарастване с 5,4% на годишна база в сравнение с 6,1% годишен ръст в края на декември 2019 година.

При банковите заеми за домакинствата годишният ръст е 9,9% и достига 24,361 млрд. лева, при 9,5% годишно увеличение, каквото имаше в края на четвъртото тримесечие на миналата година.

Броят на заемите за бизнеса и домакинствата в края на март са 3,034 милиона. На годишна база те намаляват с 1,9% при 1,7% годишно повишение в края на декември 2019 година. В сравнение с периода октомври – декември броят на кредитите намалява с 2,7%, а размерът им се увеличава с 1,2%, изчислиха в БНБ.

Заемите на бизнеса са 149 хиляди броя и в края на март от централната банка отчетат намаление с 1,2% в сравнение с година по-рано. Годишното повишение в края на предходното тримесечие беше 0,8%.

В края на март броят на кредитите за домакинствата се понижава с 1,9% на годишна база, като достига 2,885 млн. при 1,7% годишно повишение в края на последното тримесечие на 2019 година.

✓ **По-ниско ДДС за заведенията - път към различно третиране на отделен сектор**

Решението има потенциал за огромен натиск от страна на другите сектори, каза Петър Ганев от ИПИ

Решението ДДС за заведенията да стане 9% е комбинация от политическа отстъпка към ресторантьорския бранш и сметка, че ударът върху бюджета няма да е толкова съществен. По този начин се отваря вратата към различно третиране на отделен сектор, което означава потенциал за огромен натиск от страна на другите сектори. Това каза Петър Ганев, старши изследовател в Института за пазарна икономика, в предаването "Бизнес старт" Bloomberg TV Bulgaria.

Рестантьорският бизнес бе най-силно удареният и най-активен в критиките срещу ограничителните мерки срещу коронавируса". "Решението е политическо и дори финансовият министър не бе съгласен, припомни Ганев.

Той коментира, че още в първия ден се даде отстъпка с намаляването на ДДС и за книгите, тъй като е трудно да се удържи различно отношение само за един сектор.

"Трябва да се даде информация колко ще струва това на бюджета. Въпросът е дали това е най-добрият начин, а другият е свързан с натиска от другите сектори, както и дали този ход отваря вратата за данъчни измами".

По думите му опитът в България показва, че временните мерки у нас са постоянни.

"В тази извънредна ситуация е много трудно да се изчисли точният ефект на намаленото ДДС".

Ганев отбеляза, че предстои да видим дали намаляването на ДДС ще отиде за изсветляване на плащането на заплатите на служителите или за намаляване на цените.

"Не мисля, че ще има разлика в цените. Всичко зависи от собствениците на заведенията и как експлоатират освободения ресурс".

Economic.bg

✓ **Великобритания планира да намали тарифите за внос от САЩ**

Пакетът засега среща подкрепата на ресорния министър

Обединеното кралство планира да намали тарифите за внос от САЩ на селскостопански стоки, за да постигне напредък по споразумението за свободна търговия, съобщи в четвъртък Financial Times, позовавайки се на правителствени служители.

Британският департамент за международна търговия обмисляше „голям пакет отстъпки“ за преговарящите от Съединените щати през следващите месеци, за да намали разходите за определен селскостопански внос.

Пакетът е ръководен от министъра на търговията на Обединеното кралство Лиз Трус, но е изправен пред вътрешно противопоставяне от страна на министъра на околната среда Джордж Юстис, който изрази опасения, че подобна стъпка може да навреди на фермерите във Великобритания, се казва в информацията.

Загриженост относно подобни намаления на тарифите също е изразена от служители на Министерството на храните, околната среда и селските райони.

Миналата седмица Съединените щати и Великобритания започнаха официални преговори за споразумение за свободна търговия, обещавайки да работят бързо за постигане на сделка, която би могла да противодейства на масовото затягане на пандемията от коронавирус върху търговските потоци и икономиките на двете държави.

В разговорите, които ще се проведат на практика, ще участват над 300 служители и служители на САЩ и Великобритания в близо 30 групи за преговори.

Очакваше се селското стопанство да бъде сред най-големите проблеми в преговорите, предвид силното британско противопоставяне на американските генетично модифицирани култури и антибактериални лечения за домашни птици.

Търговията със стоки между Съединените щати и Обединеното кралство е оценена на 127.1 млрд. долара през 2018 г., като двете страни са приблизително в баланс, докато търговията с услуги надхвърля 134.8 млрд. долара. Великобритания е седмият по големина партньор за търговия със стоки на САЩ след Южна Корея, според американското статистическо бюро.

✓ **Да се притесняваме ли: Правителствата поеха ударни обеми дълг през април**

Емитирането на общия дълг в глобален мащаб достигна рекордно високи стойности през април

Икономическото въздействие от коронавируса пандемията подтикна правителствата да поемат повече дългове отвсякога през април, сочат данни, предоставени от Института за международни финанси, предава CNBC.

Избухването на заразата принуди държавите да затворят икономиките си, като много правителства наложиха драконови ограничения върху ежедневието на милиарди хора. Към днешна дата ограничителни мерки се прилагат в 187 страни в опит да се овладее разпространението на вируса.

Очаква се мерките да доведат до най-тежкия икономически шок след Голямата депресия през 30-те години на миналия век. Това принуди световните лидери бързо да въведат спешни финансови мерки и агресивни стимулиращи пакети в опит да избегнат пагубния икономически крах.

„Увеличението на дълга е неизбежно. Това ще се случи - ние сме в стресиращо време, така че няма причина да се съмняваме защо те вземат нов дълг“, заяви за CNBC Емре Тифтик, специалист по дълга в Института за международни финанси.

Глобалният монитор на дълговете на института установи, че емитирането на общия дълг в глобален мащаб (облигации и заеми) достигна рекордно високи стойности от 2.6 трлн. долара нов дълг през април, в сравнение с предходното формиране на 2.1 трлн. долара през март.

Тифтик обяснява, че данните за емитирането на дълг в световен мащаб са за над два пъти по-високо от историческите норми. Той твърди, че това отразява изключителния мащаб на натрупване на глобален дълг, тъй като правителствата се борят за компенсиране на икономическото въздействие на безпрецедентната глобална здравна криза.

Това е „страшно, но трябва да се направи, за да се опитваме да разрешим проблема с ликвидността“, допълни Тифтик. Установено е, че правителството на САЩ съставлява 1.4 трлн. долара от общо издадения дълг по света през април и 1.2 трлн. долара през март. Най-голямата световна икономика се ангажира с най-големия спасителен пакет от всяка страна досега.

„Пазете разписките“

Международният валутен фонд също обърна внимание на бързото нарастване на световния публичен дълг и заяви, че той може да представлява риск, след като заплахата от пандемията избледнее.

В доклад на МВФ, публикуван на 15 април, пише: „В извънредни ситуации политиките правят всичко необходимо, но нека не забравят да запазят разписките“.

По това време световните власти вече бяха въвели фискални стимули в размер на около 8 трлн. долара, за да ограничат пандемията и нейните щети върху икономиката.

Пандемията и свързаното с нея „голямо блокиране“ доведоха до увеличаване на дълга над нивата, достигнати в световната финансова криза, заяви МВФ, като коефициентите на публичния дълг вероятно ще се стабилизират, но на нови, по-високи нива, докато пандемията отшумява.

Според Иън Шепърдсън, главен икономист в Pantheon Macroeconomics, малкото хора, които се притесняват от натрупването на нов дълг, за да не натоварват бъдещите поколения, не разбират, че ако правителствата не използват фискалната политика, за да предотвратят въздействието на пандемията за бъдещите поколения всъщност няма да остане нищо, защото икономиката ще бъде напълно унищожена.

Кой ще се възползва от новия натрупан дълг?

В началото на годината Световната банка предупреди за растящия риск от свежа дългова криза, като заяви, че нарастването на глобалните заеми от 2010 г. насам е „най-голямото, най-бързо и най-широко нарастване“ от 70-те години. Групата призова правителствата и централните банки да признаят, че исторически ниските лихвени проценти може да не са достатъчни, за да компенсират поредния широко разпространен финансов спад.

Коронакризата и исторически огромните пакети от фискални разходи оттогава подтикват, че развитите икономики могат да се окажат на ръба на дълговата криза в средносрочен план.

„Ще помогнем сега като вземем заеми, но въпросът е къде ще използваме тези пари и кой ще се възползва от този допълнителен дълг“ обясни Тифтик.

На въпроса дали епидемията от коронавирус може да се окаже тласък за поредната световна дългова криза, Тифтик отговори: „Всички правят всичко възможно, за да се уверят, че няма да се стигне дотам“.

[БНТ](#)

✓ Румен Радев сезира Конституционния съд за текстове от Закона за здравето

Президентът Румен Радев сезира Конституционния съд за разпоредби от Закона за здравето, свързани с обявяването на извънредна епидемична обстановка. Това съобщиха от прессекретариата на президента.

Държавният глава оспорва нейното обявяване от Министерския съвет, липсата в закона на определен срок за продължителността ѝ, формалните критерии за преценка на опасността за живота и здравето на хората и непропорционалното ограничаване на техните права.

Ето и пълния текст на искането от президента за установяване на противоконституционност на разпоредби от Закона за здравето:

И С К А Н Е

О Т

О Т П Р Е З И Д Е Н Т А Н А Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я

за установяване на противоконституционност на разпоредби от Закона за здравето

Уважаеми конституционни съдии,

На основание чл. 150, ал. 1 и чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията на Република България се обръщам към Вас с искане да обявите противоконституционност на чл. 63, ал. 2-7 от Закона за здравето.

С последните изменения в чл. 63 от Закона за здравето (Обн. ДВ, бр. 44 от 13.05.2020 г.) беше развита уредбата на извънредната епидемична обстановка. Според дефиницията в § 1, т. 45 от допълнителните разпоредби „извънредна епидемична обстановка по чл. 63, ал. 1“ е налице при бедствие, предизвикано от заразна болест, което води до епидемично разпространение с непосредствена опасност за живота и здравето на гражданите, предотвратяването и преодоляването на което изисква извършване на повече от обичайните дейности по защита и опазване живота и здравето на гражданите. В чл. 63, ал. 2 от Закона за здравето се предвижда редът за обявяване на извънредна епидемична обстановка по ал. 1, който включва извършена от главния държавен здравен инспектор оценка на

съществуващия епидемичен риск, предложение от министъра на здравеопазването и решение на Министерския съвет. За да се обяви извънредна епидемична обстановка, според чл. 63, ал. 3 при извършването на оценката на главния държавен здравен инспектор трябва да се констатира непосредствена опасност за живота и здравето на гражданите от заразна болест по чл. 61, ал. 1. В чл. 63, ал. 3 от Закона за здравето непосредствената опасност се презюмира с констатирането на някой от алтернативно посочените в разпоредбата критерии. Наред с това чл. 63, ал. 2 предвижда извънредната епидемична обстановка да се обявява за определен период от време, но не установява нито определен, нито определяем срок за времевите ѝ предели. Обявената извънредна епидемична обстановка е основание за въвеждане на временни протиепидемични мерки със заповед на министъра на здравеопазването или на директора на съответната регионална здравна инспекция според териториалния им обхват, които могат да ограничават конституционни права на гражданите.

Считам, че тези промени в Закона за здравето го отдалечават от конституционните стандарти, допускащи ограничаване на основните права, и не държат сметка за ролята, която законодателната власт има в този процес. Конкретните ми съображения за оспорване на съответствието с Конституцията на чл. 63, ал. 2-7 от Закона за здравето са следните:

1. По чл. 63, ал. 2 от Закона за здравето

Използването на родовото понятие за бедствие в дефиницията на извънредната епидемична обстановка е показателно за опита на законодателя да разграничи извънредното положение от извънредната епидемична обстановка. Предвид това обявяването на извънредната епидемична обстановка се възлага в компетентност на Министерския съвет подобно на уредбата в чл. 50а от Закона за защита при бедствия. За разлика от последния закон, който фиксира и срока на действие на бедственото положение (не повече от 7 дни, с възможност за удължаване до 30 дни – чл. 51, ал. 1, т. 6 и ал. 2 от Закона за защита при бедствия), в Закона за здравето подобен подход не е приложен. Изисква се само обявяване за извънредната епидемична обстановка за определен период от време, но законът не определя, нито дава критериите за определяне на пределния срок, за който може да бъде обявена такава обстановка. Като се има предвид, че за периода на нейното действие могат да бъдат ограничавани основни права като правото на придвижване, правото на труд, не се спазва конституционното изискване по чл. 57, ал. 3 ограниченията със закон да бъдат временни. С разпоредбата на чл. 63, ал. 2 от Закона за здравето законодателят допуска ограничения на основните права, без да дава времевите предели на ограниченията. Преценката се прехвърля на Министерския съвет – относно обявяването на извънредната епидемична обстановка и времето на ограниченията, и на министъра на здравеопазването – относно основните права, които могат да бъдат ограничавани. Така законодателят абдикира от конституционната си отговорност по чл. 57, ал. 3 при ограничаване на основните права на гражданите, недопустимо делегирайки на изпълнителната власт делегирани му от Основния закон правомощия. Неглижирана е и разпоредбата на чл. 61 от Конституцията на Република България, която при бедствия изисква от гражданите съдействие на държавата и обществото, а не установява основание за ограничаване на основни права.

По изложените съображения считам, че чл. 63, ал. 2 от Закона за здравето е в противоречие с чл. 57, ал. 3 и чл. 61 от Конституцията.

2. По чл. 63, ал. 3 от Закона за здравето

В чл. 63, ал. 3 от Закона за здравето са изброени алтернативни критерии, при които законодателят приема, че е налице непосредствена опасност за живота и здравето на гражданите. От една страна, законодателят изисква извършване на оценка на съществуващия епидемичен риск от главния държавен здравен инспектор по чл. 63, ал. 2, а от друга страна, задължава да се приеме, че е налице непосредствена опасност за живота и здравето на гражданите, когато се констатира някой от алтернативно посочените по ал. 3 хипотези. По този начин оценката се формализира и свежда до предварителен списък от констатации, без да се държи сметка как се засягат животът и здравето на гражданите. Вместо да се търси пропорционалност на въздействието, което ще се цели с обявяването на извънредната епидемична обстановка, законът свежда непосредствената опасност до констатация - например за ниско имунизационно покритие на населението (чл. 63, ал. 3, т. 4), без да държи сметка в тази ситуация за разпространението на болестта. Този законодателен подход презюмира необоримо непосредствената опасност в конкретно изброени случаи. По този начин критериите не служат за основа на оценката на епидемичния риск. Те налагат изводи, които не следват от експертно становище, а от предварително зададени от законодателя констатации. Това формализиране крие сериозен риск от приемане, че е налице непосредствена опасност за живота и здравето, без да е направена преценка за съразмерност на ограниченията за правата, които ще са последица от обявяването на извънредна епидемична обстановка. Както приема Конституционният съд (Решение № 2 от 2006 г., Решение № 8 от 2019 г.), без регулация държавата не би могла да изпълни позитивните си задължения, за да гарантира основните права, но всяка регулация, надхвърляща социалната потребност от това, противоречи на логиката на основните права като отбрана на автономната сфера на индивида срещу държавата. Предвид това и формалните констатации в една оценка, която трябва да се прави въз основа на експертни заключения, се дава необосновано широко поле за ограничаване на основните права. Това не съответства на принципа на правовата държава, заложен в чл. 4 от Конституцията, и не издига във върховен принцип правата на личността.

3. По чл. 63, ал. 4-7 от Закона за здравето

Предвидените в чл. 63, ал. 4-7 от Закона за здравето протиепидемични мерки, макар и във всяка една от посочените алинеи да се декларира временният им характер, не са обвързани с установени в закона пределни срокове или поне критерии за тяхното определяне. В чл. 63, ал. 5 и 6 е предвидено, че въведените протиепидемични мерки от министъра на здравеопазването могат да включват ограничаването на конституционни права - забрана за влизане на територията на страната на граждани на други държави с определени изключения, временно ограничаване придвижването на територията на страната, временно ограничаване на експлоатацията или режима на работа на обекти с обществено предназначение или други обекти или услуги, предоставяни на граждани. По този начин основни права

като правото на придвижване на територията на страната, правото на труд могат да бъдат подлагани на ограничения, без да е спазено изискването, че „със закон може да бъде временно ограничено упражняването на отделни права на гражданите“. Ограниченията на такива съществени права без законово определен времеви лимит ги превръща в постоянни ограничения, налагани по преценка на изпълнителната власт, което не съответства нито на чл. 57, ал. 3, нито на чл. 8 от Конституцията. Конституционният съд подчертава необходимостта от конкретни гаранции, че прилагането на мерките ще е свързано с постигане на тяхната основна цел (Решение № 12 от 2013 г.). Възможността за прилагане на мерки в тези граници, наред с широките възможности за обявяване на извънредна епидемична обстановка, води до засилване на властовата асиметрия между изпълнителната и останалите власти (в този смисъл Решение № 1 от 2005 г.). Принципът на пропорционалността изисква прехвърлянето на правомощия да бъде подчинено на идеята за максимализиране на защитата на обществения интерес и основните права, а не да води до намаляване на гаранциите за защита на обществения интерес и основните права (Решение № 5 от 2005 г.). Като изисквания за пропорционалността на определени ограничения съдят в Люксембург счита, че въведената законова мярка трябва да е единственият начин за постигане преследваната цел или, ако има различни начини за постигане на същата цел, избраното средство да е най-малко утежняващо за частните субекти сред всички възможни; да е налице систематичност и съгласуваност – мярката да не води до резултат, обратен на преследваната цел (Решение на Съда на Европейския съюз по дело C-388/07).

Уважаеми конституционни съдии,

По изложените съображения се обръщам към Вас с искане да обявите противоконституционност на чл. 63, ал. 2-7 от Закона за здравето поради противоречие с чл. 57, ал. 3, чл. 61, чл. 4 и 8 от Конституцията на Република България.

Предлагам да конституирате като заинтересувани институции Народното събрание, Министерския съвет, министъра на здравеопазването и омбудсмана.

✓ Какви ще са мерките след края на извънредното положение?

Днес сутринта стартира мярката за отпускане на грантове на микро и малките фирми. След тридневно забавяне, схемата ще е отворена за всички, които искат да получат безлихвени кредити до 10 хиляди лева. Иначе, нов пакет мерки обмислят от кабинета, това заяви вицепремиерът Томислав Дончев в специално интервю за предаването "БизнесБГ".

И друга грантова схема за 170 милиона се подготвя за средните предприятия. Държавата ще подпомогне и транспортния сектор - за 3 месеца ще се плащат по 290 лева от заплатите на заетите в автобусните превози. Мярката ще обхване между 25 и 30 хиляди души.

Няма да се намаляват и няма да се вдигат данъците. Вицепремиерът Дончев, каза че никой не може да гарантира, че ще има повече приходи и че секторът ще бъде по-защитен.

Томислав Дончев - вицепремиер: Затова се коментира да се прилага за някакъв определен период от време и дали мярката ще действа и след това зависи от приходите.

Вижте цялото интервю във [видеото](#).

✓ Туристическият бранш не подкрепя задължителната карантина между държавите от ЕС

От туристическия бранш у нас не подкрепят поставянето на пътуващите между държавите от Европейския съюз под карантина, както и въвеждането на здравни сертификати като условие за пътуване от една в друга европейска държава.

Според Румен Драганов от Института за анализи и оценки в туризма, европейските политици трябва да проявят смелост и да дадат шанс на хората да живеят и на бизнеса да работи при пълното спазване на изискванията на Световната здравна организация.

Румен Драганов - директор на Института за анализи и оценки в туризма: Действително туризмът в Европа е против налагането на карантина между отделните страни, такава каквато съществува към днешна дата. Ако това решение бъде взето, това означава, че туризмът може да стартира след 10 дни. Ако ние трябва да въведем карантина между съседните държави, това е все едно да въведем карантина между съседни градове, тъй като софиянци са точно толкова чужденци за Варна, колкото и германци, французи или чехи. Ние имаме една по-висока степен на заболяемост в София и отивайки в който и друг град, би трябвало да бъдем поставени под 14 дена карантина, ако следваме логиката, която имат политиките днес.

✓ Отварят "Албена" в края на май и при строги мерки за сигурност

При спазване на строги мерки за сигурност Курортен комплекс "Албена" отваря врати за туристи в края на месец май. На входа на всеки хотел гостите ще преминават медицински преглед, като ще им се мери температурата. *Всички служители на ваканционното селище ще работят с предпазни средства.*

Новият туристически сезон в курорта Албена започва от 29-ти май. Мерките за сигурност започват още от бариерата на вилното селище, с дезинфекция на всеки автомобил. Това лято хотелската база тук ще бъде заета до около 70 процента.

Христо Пенев - зам.-директор "Експлоатация" в КК "Албена": Това дава възможност на гостите за по-голямо пространство в хотелския комплекс и на самата територия на хотелските комплекси. Хотелските стаи, освен че ще бъдат дезинфекцирани от нашите служители и камериерките, които ще работят с дезинфектанти щателно ще бъдат дезинфекцирани с машини, които са на принципа на студения аерозол, преди настаняване на гостите, което дава допълнителна двойна дезинфекция на цялата хотелска стая.

На двойна дезинфекция ще подлежат хотелските ресторанти, коридори и лобита. Заради мерки за сигурност са подготвени специални карантинни стаи.

Христо Пенев - зам.-директор "Експлоатация" в КК "Албена": Предвидили сме в хотелските комплекси и в курорта, в случай че се открие заболял, за място където да бъде изолиран докато пристигне бърза помощ и човекът да бъде отведен от хотелския комплекс.

В готовност за работа са и всички ресторанти на открито в комплекса. Всяка маса е на отстояние минимум метър и петдесет. Пред всяко заведение е поставен дезинфектант и информационна табела с написани протиепидемични мерки. Масите се дезинфекцират след всеки гост.

Христо Пенев - зам.-директор "Експлоатация" в КК "Албена": Приборите са опаковани в хартиени пликосе. По този начин се намалява досега на прибора от персонала, защото определен сервитьор ги поставя в хартиените пликосе. На всеки един служител се мери температурата. По този начин е допълнителна увереност за сигурност. В кухните и в сервиза персонала работи с маски, с предпазни шлемове и с ръкавици.

С обособени отделен вход и изход са всички спортни бази в курорта. Това се прави с цел да не се допуска смесване на потоците от влизачи и излизачи от игрищата.

Илия Атанасов - главен треньор по тенис: Ако на корта дойдат двама любители, двама желаещи да играят, ние предоставяме ние предоставяме топки, които са с различна маркировка, различна цифра имат. Така всеки играещ пипа или взема топките, с които само той играе. След приключване на играта, тези топки се дезинфекцират и се подготвят за следващата игра. Състезателят не пипа, а треньорът събира топките така че да нямат контакт между двамата играчи.

Всички необходими мерки за безопасност са предприети и за плажа в курорта.

Христо Пенев - зам.-директор "Експлоатация" в КК "Албена": Нашите чадъри на плажната ивица ще бъдат разположени на седем метра разстояние един от друг. Шезлонгите и чадърите се дезинфекцират по няколко пъти на ден от персонала, който работи на плажната ивица.

На всички подходи към плажните сектори вече са поставени специални диспенсъри за дезинфекция.

✓ Институтът по електроника на БАН разработва алуминиева тръбна тел без аналог в света

Роботизиран комплекс за електродъгова адитивна технология е въведен в експлоатация в Института по електроника на БАН. Технологията се прилага по проект "Високоякостен тръбен тел с нано въглеродни структури в алуминиев прах за дъгови адитивни процеси" от Програма М-ЕРА.

В рамките на проекта се предвижда разработване на нямаща аналог нова алуминиева тръбна тел с композитно ядро състоящо се от алуминиев прах с интегрирани въглеродни нано структури (AluNanoCore). Телта е предназначена за свободно гъвкаво генериране на олекотени изделия с високи якостни свойства по метода на нанасяне на адитивни слоеве (ALM). Ще бъде изследвано влиянието на концентрацията, размера и формата на въглеродните наноструктури (CNS – смес от нановлакна и нанотръби) в телта върху свойствата на електродъгово нанесените слоеве. CNS ще се синтезират директно на повърхността на алуминиевия прах от газовата фаза, като това ще позволи те да бъдат хомогенно разпределени в композитното ядро. Със създадената тръбна тел ще бъдат изработени по метода ALM прототипи на изделия с повишени механични свойства в сравнение с отлети такива от конвенционални алуминиево-силициеви сплави. Разработката е в резултат на дългогодишното сътрудничество на учени от лаборатория "Физични технологии" на Института по електроника и катедрата по съединителна и заваръчна техника на Бранденбургския технически университет, Котбус, Германия.

Координатор на проекта е проф. Веселин Михайлов от Бранденбургския технически университет в Германия. Ръководител на научния колектив от Институт по електроника е проф. д-р Петър Петров.

Немски индустриални партньори в проекта са MIGAL.CO GmbH, GEFERTEC GmbH, KSC и Kraftwerks – Service Cottbus Anlagenbau GmbH.

✓ ЕК: Туристическият сезон няма да бъде като предишните, трябва да се съобразяваме с много ограничения

Европейската комисия представи препоръки за координирано и постепенно отваряне на границите в Евросъюза преди началото на летния сезон и съвети към държавите, свързани с туристическите услуги.

ЕК се опитва да даде надежда, че туристическият сезон това лято ще има, макар че той няма да бъде какъвто беше миналата година, например.

Всяка държава ще прецени сама кога да премахне граничния контрол. Един от важните въпроси за туристическия бранш е дали пътуващите могат да бъдат поставяни под карантина. Това също е в правомощията на отделните държави, Брюксел няма категоричен отговор. Еврокомисията се надява това да не е необходимо, ако се прилагат сходни мерки.

Позицията на Брюксел за така наречените коронапаспорти, за които някои държави като Гърция настояват, е, че няма научни доказателства, че те са полезни.

Европейската комисия препоръчва отварянето на границите да става на фази.

Илва Йохансон - еврокомисар по въпросите на вътрешните работи: В различните фази има различни изисквания и препоръки, които ние трябва да спазваме, като например дали и къде да се носят маски или колко метра да е социалната дистанция между пътуващите или гостите в ресторантите. Когато започнем да пътуваме, трябва да се съобразяваме с това, че има различия в държавите и те са оправдани.

Брюксел не дава отговор откога ще можем да пътуваме свободно в целия Евросъюз.

Адина Валеан - еврокомисар по транспорта: Във първата фаза, която се надяваме да започне скоро, държавите членки могат да премахнат граничния контрол постепенно. Идеално би било, ако това стане в целия ЕС, но ако не е възможно, първо би трябвало да се премахнат ограниченията за пътуване между региони и държави, в които има позитивно и подобно развитие на ситуацията.

Препоръката на държавите е да не дискриминират туристите по отношение на това от коя страна идват. Препоръката към туристите е да се съобразяват с мерките в държавите, в които пътуват.

Маргарете Вестегер - зам.-председател на ЕК: Нашите препоръки не съдържат конкретна дата от кога може да пътуваме, по-скоро съдържат условията, които трябва да бъдат изпълнени, за да възстановим свободното движение. Получих много въпроси от кога можем да пътуваме, но аз мога само да кажа как ще пътуваме.

Еврокомисията не препоръчва използването само на ваучери при анулирани пътувания, както искаха някои държави. Пътниците могат да избират дали ще бъдат обещетявани с ваучери или сумите за билети им ще бъдат връщани.

Мениджър

✓ Започва програма за подкрепа на микро и малки предприятия

Микро и малките предприятия ще могат да кандидатстват за между 3 и 10 хиляди лева безвъзмездна помощ по линия на Оперативна програма "Иновации и конкурентоспособност, ако са изпаднали в тежки затруднения заради пандемията от COVID-19,

Процедурата за безвъзмездна финансова помощ се реализира с финансовата подкрепа на Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие. Общият размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата е 173 000 000 лева.

Фирмите ще могат да подават документи от 10 часа днес, като крайният срок за подаване на проектни предложения е 16:30 часа на 15 юни.

Подаването на проектните предложения е по електронен път чрез попълване на уеб базиран формуляр за кандидатстване и подаване на формуляра и придружителните документи чрез Информационната система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН 2020) единствено с използването на Квалифициран електронен подпис (КЕП), чрез модула "Е-кандидатстване" на следния интернет адрес: <https://eumis2020.government.bg>.

✓ Просветното министерство чака проекти за 150 STEM центрове в училищата

Започва приемът на проекти по програмата за изграждане на STEM центрове в училищата. Целта ѝ е да повиши интереса и мотивацията на учениците в областта на природните науки, технологиите, инженерните науки и математиката, като подкрепи създаването на училищни центрове с фокус върху науката, технологиите, инженерството и математиката.

Общо до 150 училища ще могат да се възползват от програмата на министерството на образованието и науката, която е отделила 20 млн. лв. за финансиране на проектите.

За субсидията могат да кандидатстват всички държавни и общински училища в страната. Ще се финансират проекти в две категории: голяма и малка. В голямата категория ще бъдат отпуснати до 300 000 лв. За нея могат да кандидатстват училища с повече от 300 ученици, които не разполагат с вече изграден училищен STEM център. В малката категория ще се финансират проекти на стойност до 50 000 лв. Тя е за училища с по-малко от 300 ученици, както и към училища с повече от 300 ученици, в които вече функционира изграден STEM център.

Училищата ще могат да създават различни видове STEM центрове: за млади изследователи, за технологии в креативните индустрии, за изследователски лаборатории, за класна стая за креативни дигитални създатели и други.

По програмата се кандидатства през специално разработената платформа - www.stem.mon.bg. На нея се намират и всички необходими документи, материали и ресурси с информация за условията за кандидатстване, както и насоките за планиране и реализиране на проектите. Актуална информация за изпълнението на програмата ще бъде публикувана на уебсайта и на страницата на програмата във Фейсбук - Национална програма "Изграждане на училищна STEM среда", информират от МОН.

✓ Българският бизнес с повече оптимизъм в кризата от германския

Висока способност за адаптация към непредвидени обстоятелства демонстрира бизнесът в България. Това става ясно от проучване на Leadership Support, проведено през март и април за влиянието на мерките срещу COVID-19 върху работната продуктивност, управлението на човешки ресурси и организационното развитие на компаниите у нас.

В онлайн анкетиранието са се включили над 200 респонденти от 198 компании с разнообразен профил, преобладаващо мениджъри и експерти в областта на човешките ресурси или на други позиции в управленските екипи

Едно от първите неща, които правят впечатление в резултатите от доклада, е оптимизмът както при мениджърите, така и при служителите – близо 70% и от двете групи са абсолютно или по-скоро оптимистично настроени за новосъздалата се ситуация. Основният приоритет на отделите по човешки ресурси е била кризисната комуникация, която се фокусира върху изясняване на организирането на работата от въщи, здравето на служителите и нови вътрешнофирмени мерки.

Повече от половината от компаниите приоритизират и подпомагането на своите служители. Работата на мениджърите също търпи промени – 71% от тях трябва да адаптират основната си дейност за работа в извънредно положение, а при 30% основната им дейност в този период е била свързана с отстраняване на оперативни проблеми.

Същото изследване е проведено паралелно и в Германия заедно с партньори на Leadership Support, а след това е изготвен и сравнителен анализ на резултатите. Вижте най-важните изводи сега:

Резюме: Всички са ангажирани, а за някои се налага да взимат извънредни решения

Кризисната комуникация се превръща в най-голям приоритет за отделите по човешки ресурси. Тя се фокусира основно върху: здраве, работа от разстояние, справяне с несигурността и вътрешни мерки.

Над **54%**

от компаниите се фокусират на първо място към подпомагане на служителите си – основният двигател за движение на бизнеса напред

32%

от компаниите създават програми и обучават служителите си как да работят ефективно от вкъщи

71%

от мениджърите адаптират тяхната основна дейност за работа в извънредното положение

В **67%**

от компаниите над 80% от служителите им работят от вкъщи

25%

от HR мениджърите вече планират „рестарт“ след кризата

69%

от служителите в компаниите са абсолютно или по-скоро оптимистично настроени

50%

от мениджърите човешки ресурси събират данни в реално време под формата на различни показатели, с цел идентифициране на предстоящи проблеми

68%

от мениджърите са абсолютно или по-скоро оптимистично настроени

59%

от компаниите са отменили участията на служителите в конференции и обучения

30%

от мениджърите във времето на кризата чисто оперативно отстраняват възникващите проблеми

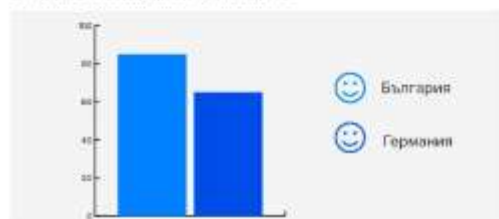
24%

от компаниите организират „малки виртуални празненства“ за екипите си

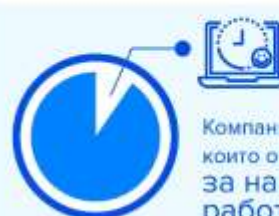
Резултати от сравнителен анализ: България – Германия

Оптимизъм по време на криза

Българските служители са със **17% по-оптимистично** настроени за справянето с кризата спрямо немските.

Работно време

Компаниите в Германия, които обсъждат мярката за намалено работно време, са със **17% повече** в сравнение с България.

Работни срещи

С **32% повече** са българските компании с напълно отменени срещи на живо, в сравнение с немските компании-респонденти.

Дистанционна работа

С една четвърт са по-малко българските компании, които залагат на планирането и провеждането на обучения за ефективна работа от вкъщи.

Резултати от сравнителен анализ: България – Германия

Положителният ефект

Немските компании, които смятат, че **положителен ефект от ситуацията** ще е по-голямото одобрение и насърчаване на работата от вкъщи, са с **44%** повече.

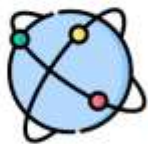

Планиране

Дейностите с най-висок приоритет за българските компании са свързани с развиване на нови концепции, които да се предлагат **едва след като ситуацията приключи**, докато немските организации се фокусират върху преразглеждане на планираните към момента дейности за по-късна дата. Разликата в нагласите в това отношение е около **15%**.

Стратегия и иновации

Единодушно е мнението както на българските, така и на немските компании, че настоящата ситуация ще бъде използвана като възможност за **разработването на нови продукти и решения**.

LS S LEADERSHIP SUPPORT

Поглед в бъдещето

14% повече от мениджърите в България имат като основна задача **планиране на „рестарт“** след кризата в сравнение с колегите си в Германия, които са концентрирани в посока разговори със служителите, клиенти и дискусии с управленския екип.

2 от 2

✓ Бизнесът очаква смели предложения от европейските правителства за фискални стимули

Големи бизнес групи в Германия, Франция и Италия приканиха европейските правителства да увеличат съвместните си усилия за фискално стимулиране срещу икономическия спад, причинен от епидемията от COVID-19. Според тях отговорът на ЕС срещу кризата трябва да бъде от безпрецедентен мащаб, информира Асошиейтед прес.

Призивът им, поместен на четири страници, е публикуван снощи от федерацията на германската промишленост (BDI), федерацията на италианската промишленост Конфиндустрия (Confindustria) и френската работодателска организация Медеф (Medef).

Според бизнес организациите, европейските усилия за стимулиране на икономиката трябва да надхвърлят първия пакет от спешни мерки на европейско равнище, включващи заеми и гаранции от Европейската инвестиционна банка, Европейската комисия и спасителния фонд - Европейския стабилизационен механизъм. И призоваха европейските лидери бързо да одобрят смело предложение за бъдещия бюджет на ЕС и за Европейския фонд за възстановяване.

Лидерите на 19-те страни от Евроразона одобриха спешни заеми до 540 милиарда евро, но не успяха да се споразумеят за емитирането на общ дълг или така наречените коронаоблигации. Италия, която беше най-тежко засегната от коронавируса, се сблъсква с високи равнища на съществуващия дълг, които биха могли да ограничат разходите за стимулиране. Общите заеми и фискални трансфери биха били по-добрата форма за Рим.

Девет от 19-те страни от Евроразона, включително Франция, Испания, Италия и Ирландия подписаха писмо, подкрепящо общите заеми. Европейските лидери препратиха въпроса към ЕК, която разработва предложение за фонд за възстановяване. Отделни правителства предложиха стимули за бизнеса на национално равнище с различен размер.

Бизнес лидерите обявиха още, че силният фискален отговор трябва да включва висока степен на солидарност и добър баланс между заемите и грантовете.

✓ Понижения на световните борси

Основните индекси на фондовите борси в Европа записаха спад в ранната търговия в сряда, след като инвеститорите останаха предпазливи на фона на притесненията от втора вълна от COVID-19 и растящото напрежение между САЩ и Китай, предаде Ройтерс.

Общият европейски индекс STOXX 600 се понижи с 4,41 пункта, или 1,29%, до 336,16 пункта, следвайки спад на акциите в банковия сектор (SX7P) и туристическия сектор (SXTP), автомобилния сектор (SXAP) и енергийния (SXEP) поевтиняха съответно с 2,07%, 3,08%, 1,29% и 1,16%

Немският DAX отчете спад от 160,92 пункта, или 1,49%, до 10 658,58 пункта. Водещият индекс на Лондонската борса FTSE 100 изтри 70,02 пункта от стойността си, или 1,17%, достигайки ниво от 5 924,75 пункта. Френският измерител CAC 40 се понижи с 78,93 пункта, или 1,77%, до 4 393,57 пункта.

Акциите на германската Commerzbank и холандската ABN Amro поевтиняха съответно с 5,32% и 7,79%, след като двете банки отчетоха загуби през първото тримесечие на годината.

Книжата на Deutsche Bank паднаха с 3,44% на фона на новината, че топ мениджърите в банката ще се откажат от заплащането си за един месец в опит да ограничат разходите.

Освен заради продължаващото разпространение на COVID-19 в Европа и по света, настроението на пазарите бе влошено и от предложението на републикански сенатор за законопроект, който ще даде на Тръмп правомощия да наложи санкции на Китай, ако азиатската страна не даде „пълнен отчет“ за възникването и разпространението на пандемията.

Тази новина разтреса технологичния сектор, като акциите на производителите на чипове AMS, Dialog Semiconductor и STMicroelectronics поевтиняха съответно с 9,18%, 4,71%, и 2,57%,

Книжата на инвестиционната група Exor, която е собственост на италианска фамилия Аниели, поевтиняха с 5,33%, след като френското дружество Covea се отказа от покупката на презастрахователя PartnerRe, която се оценяваше на 9 млрд. евро.

Очакванията за печалбите на компаниите от STOXX 600 продължават да се влошават, като в момента прогнозите са компаниите да отчетат спад от 46,7% в печалбите през второто тримесечие, в сравнение с прогнозираните 44,9% седмица по-рано. За третото тримесечие анализаторите, анкетирани от Refinitiv, очакват спад от 35,1% при печалбите спрямо прогнозираното по-рано свиване с 32,7%.

Загуби на Уолстрийт

Американските борсови индекси регистрираха понижения във вторник, след като оптимизма около подновяването на икономическата активност започна да се изпарява, предаде Си Ен Би Си.

Промишленият индекс Dow Jones се понижи с 457,21 пункта, или 1,89%, до 23 764,78 пункта. Широкообхватният индекс Standard & Poor's 500 изтри 60,2 пункта от стойността си, или 2,05%, достигайки ниво от 2 870,12 пункта. Индексът на високотехнологичните дружества Nasdaq отчете спад от 189,79 пункта, или 2,06%, до 9 002,55 пункта, слагайки край на серията от 6 поредни сесии на ръст.

Акциите, които се очаква да спечелят най-много от подновяването на икономическата активност, отчетоха едни от най-лошите резултати през деня. Банковият сектор записа тежки загуби, като книгата на Bank of America, Citigroup и JPMorgan Chase, Wells Fargo поевтиняха съответно с 3,14%, 3,90%, 3,27% и 2,99%. Акциите на Nike и Disney поевтиняха с 2,94% и 2,98%.

Инвеститорите се отдръпнаха и от закупуването на книга на технологични компании, като FAANG акциите поевтиняха съответно – Facebook с 1,44%, Amazon с 2,16%, Apple с 1,14%, Netflix с 1,97% и Alphabet с 2,02%.

„Икономическите опасения продължават да са на преден план. Въпреки че на места има подновяване на активността, ситуацията се развива бавно. Всичко опира до това, че ние сме в дълбока рецесия и че възстановяването ще бъде бавно“, коментира Питър Буквар, главен инвестиционен директор в Bleakley Advisory

Вчера директорът на Националния институт по алергични и инфекциозни заболявания на САЩ д-р Антъни Фаучи отговаря на въпроси на Здравната комисия в Сената във връзка с отварянето на икономиката. Той отбеляза, че намирането на ваксина е от ключово значение за спирането на разпространението на вируса, но предупреди, че това няма да се случи скоро. Според него САЩ може да има още повече „смърт и страдания“, ако държавата отпусне мерките твърде бързо.

Няколко щата, сред които Джорджия, Тексас и Тенеси вече позволиха на неосновните бизнеси да подновят работата си. От Ню Йорк представиха план за постепенно възобновяване на икономическата дейност.

Движенията на пазарите във вторник дойдоха на фона на започнатото от Федералния резерв изкупуване на корпоративни облигации. Фед обяви, че програмата ще продължи един месец, като целта е да бъде омекотен удара върху американската икономика от пандемията.

„Действията на Фед показват, че централната банка е готова да направи повече, отколкото се очаква от нея“, коментира Оливър Джоунс от Capital Economics. „Размерът на програмите може да бъде увеличен ако условията на пазара се влошат“, добавя той.

Въпреки загубите от вторник, Nasdaq остава на зелено за годината – ръст от 0,3%. За 2020 г. акциите на Amazon и Netflix са напреднали с повече от 30%, докато тези на Microsoft са нагоре с 18%. Във вторник производителят на чипове Nvidia достигна най-високата си стойност в историята, като акциите на компанията са поскъпнали с 38% от началото на годината.

Разнопосочна търговия в Азия

Основните индекси на борсите в Азиатско-тихоокеанския регион отчетоха смесени резултати в сряда, след като инвеститорите останаха предпазливи на фона на старта на постепенното възстановяване на икономическата активност в редица страни, предаде Маркеточ.

Водещият индекс на Токийска фондова борса Nikkei 225 записа спад от 99,43 пункта, или 0,49%, до 20 366,48 пункта.

В континентален Китай индексът Shanghai Composite се повиши с 6,49 пункта, или 0,22%, до 2 898,05 пункта, докато по-малкият измерител Shenzhen Composite напредна с 12,12 пункта, или 0,67%, до 1 822,85 пункта. Хонконгският индекс Hang Seng изтри 65,38 пункта от стойността си, или 0,27%, достигайки ниво от 24 180,3 пункта.

Южнокорейският индекс Kospi отчете ръст от 18,25 пункта, или 0,95%, до 1 940,42 пункта. .

В Австралия ASX 200 се понижи с 18,9 пункта, или 0,35%, до 5 421,9 пункта.

„Азиатските акции последваха низходящата тенденция при американските си аналози, породена от предупрежденията срещу преждевременно отваряне на икономиката и риска от втора вълна на COVID-19“, коментира Стивън Инес от AxiCorp/

У нас

Индексите на Българската фондова борса (БФБ) записаха предимно повишения в ранната търговия. Основният индекс SOFIX отчете спад от 0,55 пункта, или 0,12%, до 451,23 пункта. BGBX40 напредна с 0,12 пункта, или 0,13%, до 95,63 пункта.

BGTR30 добави 0,44 пункта към стойността си, или 0,09%, достигайки ниво от 465,67 пункта. BGREIT се повиши с 0,15 пункта, или 0,11%, до 465,67 пункта.

[В. Сега](#)

✓ Какво остава в сила след края на извънредното положение

След седмица спрените срокове по делата започват да текат. Валидността на протоколите за скъпоструващи лекарства и експертизите на ТЕЛК се удължава с два месеца

От днес България не е в извънредно положение, а в извънредна епидемична обстановка до 14 юни. Голяма част от действащите до вчера ограничения обаче остават, след като малко след полунощ [здравният министър Кирил Ананиев публикува 4 нови заповеди](#), изготвени по правилата на последните промени в Закона за здравето, обнародвани вчера в "Държавен вестник". Занапред Ананиев ще издава заповеди на базата на решение на Министерския съвет за въвеждане на извънредна епидемична обстановка (правителството взе първото такова решение снощи на извънредно заседание) и предложение за мерки на главния държавен здравен инспектор.

С промените в Закона за здравето бяха удължени и сроковете на много от мерките, предвидени в закона за мерките и действията по време на извънредното положение. Какво остава в сила и занапред?

ПРОТИВОЕПИДЕМИЧНИ МЕРКИ

- На **задължителна изолация и/или лечение** ще подлежат болните и носителите на заразни болести, включително COVID-19, а контактните лица – на карантина. Срокът им ще се определя с разпореждане на здравния министър. Заповедите му подлежат на обжалване в съда, но това не спира изпълнението им.

- **Неспазването на противоепидемични мерки**, определени от здравния министър, и занапред ще се наказва с **глоба от 300 до 1000 лв.**, а при повторно нарушение – от 1000 до 2000 лв. Болните и носителите, които **отказват задължителна изолация и/или лечение**, ще плащат по **5000 лв.** Също такава глоба ще получават и контактните, отхвърлили задължителната карантина.

МВР ще налага принудително изолация и лечение на гражданите, подлежащи на такива, ако отказват доброволно да се съобразят с наложените им мерки.

ЗАПОРИ И ДЪЛГОВЕ

- В следващите 2 месеца на затруднените длъжници със забавени плащания към финансови институции и трети лица **няма да се начисляват лихви за забава и неустойки**, задълженията им няма да бъдат обявявани за предсрочно изискуеми и договорите им няма да могат да бъдат разваляни поради неизпълнение. **Това обаче няма да важи за задължения към банките.** Според тълкуванието на управляващите мярката ще защити длъжниците и от събирачите на дългове.

- През следващите 2 месеца **няма да се налагат запори** на банкови сметки на физически лица, както и върху заплати и пенсии. Няма да се описват движими вещи и недвижими имоти, собственост на физически лица, освен за задължения за издръжка, за вреди от непозволено увреждане и за вземания за трудови възнаграждения.

- За същия период срещу физически лица се **спират всички публични продани** и въводи във владение, обявени от държавни и частни съдебни изпълнители. След това се насрочват отново, без да се дължат такси и разноски.

- **Наемателите** на имоти държавна и общинска собственост, които са засегнати от мерките срещу кризата, ще могат да подадат молби още 2 месеца да бъдат **освободени частично или изцяло от заплащане** на дължимото. За целта трябва да представят финансови и други документи, с които да докажат, че наистина са пострадали.

СЪДЕБНА СИСТЕМА

- Съдилищата отново ще заработят, след като **сроковете, спрени по силата на закона за извънредното положение, започват да текат** седмица след обнародването на промените в Закона за здравето в "Държавен вестник". Тук влизат процесуалните срокове по съдебни, арбитражни и изпълнителни производства, давностни срокове и много други. Достъпът до съдебните сгради обаче ще става по правила, които са качени на сайтовете на съдилищата. Заседанията ще се гледат без публика, реши Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет.

- Възстановява се пълноценната дейност на **нотариусите**, които по време на извънредното положение работеха само по неотложни производства.

СОЦИАЛНА ПОДДРЕПА И БЕЗРАБОТИЦА

- Действието на **схемата 60/40** ще продължи до 30 юни.

- Агенцията по заетостта ще превежда в **следващите 6 месеца компенсация в размер на 290 лв.** на „определени категории лица, подлежащи на осигуряване по реда на Кодекса за социално осигуряване, съгласно критерии и условия, определени с акт на Министерския съвет”.

- Неплатеният отпуск до 60 работни дни, ползван през 2020 г., ще се зачита за трудов стаж. Това време ще се брои и за осигурителен стаж.

- **Безработните**, които получават социални помощи и не са включени в програми за заетост, ще могат да **сключват трудови договори за краткотрайна сезонна селскостопанска работа** за срок до 120 дни. Това време **няма да се признава за трудов стаж.** Мярката ще действа до 31 октомври 2020 г.

- Запазва се още 2 месеца действието на мярката, според която работодателите могат да възлагат на работниците и служителите си да работят от разстояние, както и да им предоставят до една втора от платения им годишен отпуск без тяхното съгласие.

УЧИЛИЩА И ДЕТСКИ ГРАДИНИ

- До края на втория срок на учебната 2019/2020 г. **обучението на учениците** ще се осъществява доколкото и ако е възможно **в електронна среда**.

Присъствието на децата в учебните заведения ще се допуска **само за неотложни дейности** по приключването на настоящата учебна година и подготовката на следващата, ако това е невъзможно да стане по електронен път.

ХРОНИЧНО БОЛНИ И ТЕЛК

- С два месеца се удължава срокът на експертните **решения на ТЕЛК и НЕЛК**, които са изтекли по време на извънредното положение. Същото се отнася и за **протоколите за скъпоструващи лекарства** на хронично болни, заплащани от НЗОК.

МОРЕ

- Концесионерите и наемателите на морски плажове през предстоящия летен сезон ще предоставят **плажни принадлежности (чадъри и шезлонги) на посетителите на цени с 50% по-ниски в сравнение с 2019 г.**

- До 1 година **туроператорите могат да отлагат възстановяването на парите на клиентите си** с провалени заради извънредното положение почивки, ако не постигнат споразумение по друга оферта.

Cross.bg

✓ Темы и гости в сутрешните блокове на телевизите

БНТ, „Сутрешен блок“

- След извънредното положение - как ще работят мерките - отговорите на Щаба;
- Политика и околна среда - министър Емил Димитров;
- Каква съдба очаква футболния "Левски"? Гледните точка на феновете;
- Тити и акциите - какъв е следващият ход на Константин Папазов?;
- Бал по време на пандемия - как ще празнуват абитуриентите?;

БТВ, "Тази сутрин"

- Кой е собственик на „Левски“ и как са прехвърляни акциите на клуба през годините? Гост Тодор Батков;
- За бюджетните разходи в пандемията и намаления ДДС за заведенията - коментар от Съединените щати на Симеон Дянков;
- Ще има ли карантина след почивка в чужбина и ще се изискват ли здрави сертификати?;
- На живо от Пловдив: Как пиян шофьор помете шест паркирани автомобила?;
- Първи ден след извънредното положение - директно от София И Стара Загора;
- Отварят театрите и съдилищата. Какви са мерките?

✓ Преглед на печата

Водещи заглавия на първите страници

в. 24 часа - Председателят на лекарския съюз д-р Иван Маджаров: Очаквам лек скок на заболялите от рак, диабет и високо кръвно;

в. Труд - ЕК: Отваряйте границите, сваляйте карантината;

в. Телеграф - Олигарсите Божков и Василев атакува държавата;

в. Монитор - стр. 1, 6 - София с 350 яхти, 87 самолета и 80 джета;

Водещи заглавия на вътрешните страници

в. 24 часа - ЕК: Ваканция ще има, без здравни паспорти;

в. 24 часа - Нови 65 болни за ден, засега заразата е само на огнища;

в. Труд - Живеем най-малко сред европейците;

в. Труд - "Левски" увисна със страшна сила;

в. Телеграф - Бойко Борисов: 870 млн. лв. за икономиката и борбата с COVID-19;

в. Телеграф - Министър Ананиев обяви: Влизаме в извънредна обстановка до 14 юни;

в. Монитор - Вадим 870 млн. лв. от европрограми срещу COVID-19;

в. Монитор - Олигарсите Божков и Василев в кремълски сценарий срещу държавата;

Водещи интервюта

в. 24 часа - Д-р Иван Маджаров, председател на Българския лекарски съюз: Важно е профилактичните прегледи да тръгнат до дни - очаквам лек скок на заболялите от рак, диабет и кръвно;

в. Труд - Проф. Петър Иванов - шеф на Демографския институт към БАНИ, пред "Труд": Задава се нова пандемия - от параноя, депресия и отчаяние;

в. Телеграф - Шефът на "ЕФБЕТ" Цветомир Найденов: Този престъпник Васил Божков иска дестабилизация на страната;

в. Монитор - Проф. Асен Балтов, изпълнителен директор на "Пирогов": У нас не може да има масов имунитет, едва 7% са били заразени;

Водещи анализи

в. 24 часа - "Студеният мир" ще продължи до 2030 г. поне;

в. Труд - ДДС склони глава за добро;

в. Телеграф - Сбогом, училище!;

в. Монитор - Е-пазаруването от мода става необходимост.